

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Облік в умовах надзвичайних ситуацій»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, другий (магістерський) рівень вищої освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина
Код і найменування спеціальності	Для здобувачів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня та другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина
Тип і назва освітньої програми	Для здобувачів усіх освітньо-професійних програм першого (бакалаврського рівня) та другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина
Курс, семестр	3 курс 6 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3, Загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 14 год. (денна форма) лекцій – 2 год., практичних занять – 2 год. (заочна форма) Форма семестрового контролю – залік
Мова викладання	Державна
Факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра обліку і оподаткування
Контактні дані розробника	Ліпський Роман Вікторович, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, каб. 435 (навчальний корпус №4) roman.lipskyi@pdau.edu.ua https://www.pdau.edu.ua/people/lipskyy-roman-viktorovych

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з дисциплін фахового блоку
Компетентності	<p>Загальні:</p> <p>ЗК 10. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у сфері професійної діяльності.</p> <p>ЗК 14. Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень.</p> <p>ЗК 17. Уміння критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отримані знання.</p> <p>ЗК 18. Уміння розв'язувати поставлені задачі та приймати відповідні обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 19. Здатність приймати ефективні фінансові рішення з урахуванням динамічних змін зовнішнього середовища.</p> <p>ЗК 20. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p>
Результати навчання	<p>РН 6. Демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях.</p> <p>РН 13. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.</p> <p>РН 15. Реалізувати новітні теоретичні знання та практичні навички в умовах цифрової економіки щодо облікового відображення та контролю даних про господарську діяльність.</p> <p>РН 17. Уміти ефективно застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій для вирішення практичних завдань; володіти належним рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки</p>

та професійного зростання.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Комунікація (Communication Skills): опрацювання тем, пов'язаних із обліком НС, звітністю та перевітками, сприяє розвитку навичок професійного спілкування; взаємодія з іншими здобувачами вищої освіти, моделювання комунікації з державними органами та ДСНС.

Критичне мислення та прийняття рішень (Critical Thinking & Decision Making): розгляд практичних кейсів з планування, обліку та підготовки до НС дозволяє навчитися аналізувати ситуації, знаходити оптимальні рішення та оцінювати їх вплив; формування здатності приймати фінансові рішення в умовах невизначеності (ЗК 19).

Емоційний інтелект (Emotional Intelligence): вивчення питань, пов'язаних із веденням обліку у НС та спілкуванням із державними органами, сприяє розвитку навичок самоконтролю, стресостійкості та емпатії.

Навички роботи в команді (Teamwork Skills): виконання групових завдань, аналіз практичних ситуацій та моделювання процесів звітності вимагає ефективної співпраці в колективі, що формує вміння працювати в команді.

Управління часом (Time Management): виконання завдань, пов'язаних із обліковими термінами під час НС (виникнення НС, розрахунки, облік робочого часу під час НС, підготовка до перевірок), сприяє розвитку навичок ефективного планування та управління своїм часом.

Переговорні навички (Negotiation Skills): аналіз і моделювання переговорів із органами ДСНС щодо НС, звітності чи ліквідації сприяє формуванню впевненості та вміння аргументувати свої позиції.

Адаптивність (Adaptability): вивчення змін та особливостей законодавства розвиває здатність швидко адаптуватися до нових умов зовнішнього середовища (ЗК 19).

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування у здобувачів вищої освіти системних теоретичних знань і практичних навичок щодо організації, ведення та використання облікової-аналітичної інформації в умовах виникнення надзвичайних ситуацій, а також оцінки їх фінансово-економічних наслідків для суб'єктів господарювання і держави. Забезпечити розвиток компетентностей для прийняття ефективних фінансових рішень в умовах динамічних змін зовнішнього середовища (ЗК 19), а також вміння комунікувати з представниками різних професійних груп (ЗК 20).

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретико-правові засади надзвичайних ситуацій та форс-мажорних обставин як об'єктів обліку

Тема 2. Організація реєстрації та звітності про надзвичайні ситуації суб'єктами господарювання

Тема 3. Методика бухгалтерського обліку наслідків надзвичайних ситуацій

Тема 4. Специфічні аспекти обліку робочого часу, аудиту та управління в умовах надзвичайних ситуацій

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

словесні методи (лекція, пояснення);

наочні методи (демонстрування, спостереження);

практичні методи (практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою);

методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, навчальні дискусії);

методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження);

інтерактивні методи (дискусії, проєктування професійних ситуацій);

методи усного контролю (опитування; доповідь; методи письмового контролю);

методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота (виконання індивідуальних завдань, підготовка тез)

методи самоконтролю (самооцінювання; самоаналіз).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання

Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

- щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Здобувачі вищої освіти мають з'являтися на заняття вчасно, при проходженні заняття онлайн обов'язково вмикати камеру та мікрофон. Списування під час контрольних заходів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ:

https://www.pdau.edu.ua/content/akade_michna-dobrochesnist

- щодо відвідування занять

Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуючись положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи, тощо).

Наприкінці семестру здобувач вищої освіти має можливість в АСУ пройти опитування і висловити свою думку щодо вражень від вивчення дисципліни.

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта тощо. Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компоненту або частини освітнього компоненту регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи стосовно неформальної / інформальної освіти наведені на

сторінці НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-informalna-osvita>.

**- щодо оскарження
результатів
оцінювання**

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження отриманих результатів оцінювання, процедура якого регулюється Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapro_ocinyuvannya2023.pdf

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 02.10.2012 № 5403-VI : редакція від 12.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5403-17>.
2. Облік та реєстрація надзвичайних ситуацій (подій) та пожеж : план-конспект проведення заняття. ГУ ДСНС України у Полтавській області. 2020. 17 с.
3. Про затвердження Порядку ведення обліку надзвичайних ситуацій та їх наслідків : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2013 № 738 : редакція від 31.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/738-2013-п>.
4. Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 № 368. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/5390215>.
5. Про затвердження Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 № 175. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/175-2002-п>.
6. Класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010 : Наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/FIN61335>.
7. Про впорядкування ведення обліку надзвичайних ситуацій : Наказ ДСНС України від 14.11.2013 № 698. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0698388-13>.

Допоміжні:

1. Лукашик В. В. Визначення та класифікація надзвичайних ситуацій як облікової та правової категорій. *Ефективна економіка*. 2023. № 4. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.4.51>.
2. Лукашик В. В. Діяльність аграрного бізнесу в умовах надзвичайних ситуацій та його обліково-правове забезпечення. *Ефективна економіка*. 2024. № 61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-150>.
3. Матвєєва В. Усунення наслідків негоди: оформляємо документи. *Бюджетна бухгалтерія*. 2020. № 32.
4. Матвєєва В. Усунення наслідків негоди: оформлюємо документи (частина 2). *Бюджетна бухгалтерія*. 2020. № 40.
5. Матвєєва В. Усуваємо наслідки негоди: здійснюємо видатки та відображаємо в обліку. *Бюджетна бухгалтерія*. 2020. № 42.

Інформаційні ресурси

1. 911 – портал для бухгалтера. URL: <https://buhgalter911.com/uk/>
2. Бухгалтер.ua URL: <https://buh.ligazakon.net/news>
3. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна бухгалтерська газета. URL: <http://vobu.ua/ukr/>
4. Головбух. Платформа Бухгалтерія. URL: <https://buhplatforma.com.ua>
5. Дебет-кредит. Український бухгалтерський портал. URL: <https://dtk.com.ua/>
6. Онлайн-платформа Системи для бізнесу URL: <https://sys2biz.com.ua/subcategory/buhgalterski-novini/>
7. Онлайн-платформа УТЕКА URL: <https://uteka.ua/ua>
8. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування протокол від 22 грудня 2025 р. № 18

Додаток до силябусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна форма)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях ¹	завдання самостійної роботи ²	
Тема 1. Теоретико-правові засади надзвичайних ситуацій та форс-мажорних обставин як об'єктів обліку	2	8	9	19
Тема 2. Організація реєстрації та звітності про надзвичайні ситуації суб'єктами господарювання	2	8/8	9	27
Тема 3. Методика бухгалтерського обліку наслідків надзвичайних ситуацій	2	8/8	9	27
Тема 4. Специфічні аспекти обліку робочого часу, аудиту та управління в умовах надзвичайних ситуацій	2	8/8	9	27
Разом	8	56	36	100

¹передбачає поєднання проведення дискусій (диспутів) по визначеній проблематиці та розв'язання практичних завдань і вирішення практичних ситуацій в розрізі тем навчальної дисципліни;

²передбачає виконання індивідуальних завдань по темах 1-4 навчальної дисципліни;

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (заочна форма)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	письмові виконання вправ на практичних заняттях ¹	завдання самостійної роботи ²	контрольна робота виконана самостійно ³	
Тема 1. Теоретико-правові засади надзвичайних ситуацій та форс-мажорних обставин як об'єктів обліку	2	8	15		25
Тема 2. Організація реєстрації та звітності про надзвичайні ситуації суб'єктами господарювання	-	-	15		15
Тема 3. Методика бухгалтерського обліку наслідків надзвичайних ситуацій	-	-	15		15
Тема 4. Специфічні аспекти обліку робочого часу, аудиту та управління в умовах надзвичайних ситуацій	-	-	15		15
Контрольна робота				30	30
Разом	2	8	60	30	100

¹передбачає поєднання проведення дискусій (диспутів) по визначеній проблематиці та розв'язання практичних завдань і вирішення практичних ситуацій в розрізі тем навчальної дисципліни;

²передбачає виконання індивідуальних завдань по темах 1-4 навчальної дисципліни;

³протягом семестру передбачено написання контрольної роботи за завданнями, які охоплюють всі теми навчальної дисципліни.

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

Опитування

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
2	здобувач вищої освіти отримує у випадку повної та чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень уміння ефективно застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій для вирішення практичних завдань; володіти належним рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки та професійного зростання
1	здобувач вищої освіти отримує у випадку відповіді, що свідчить про достатній рівень уміння ефективно застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій для вирішення практичних завдань; володіти належним рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки та професійного зростання
0	відсутність відповіді не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання

Виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання	Пов'язані ЗК та РН
6-8	<ul style="list-style-type: none"> - Завдання виконано повністю, без помилок. - Продемонстровані знання сучасних методик розрахунку. - Використано актуальні нормативно-правові акти. - Зроблено обґрунтовані висновки та рекомендації. - Показано глибоке розуміння сутності обліку НС. - Робота демонструє здатність до аналізу ситуацій і прийняття фінансових рішень. 	<p>ЗК 18. Розв'язувати поставлені задачі та приймати відповідні обґрунтовані рішення. ЗК 19. Приймати ефективні фінансові рішення. РН 15. Застосування теоретичних знань у практиці. РН 17. Раціоналізація фінансової поведінки.</p>
3-5	<ul style="list-style-type: none"> - Завдання виконано в основному правильно. - Є незначні помилки у розрахунках або застосуванні нормативних актів. - Висновки сформульовані недостатньо чітко. - Використані джерела частково відповідають темі завдання. 	
1-2	<ul style="list-style-type: none"> - Завдання виконано частково, демонструючи поверхневі знання. - Є суттєві помилки у розрахунках чи аргументації. - Висновки та рекомендації відсутні або нечіткі. 	
0	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання	

Виконання завдань самостійної роботи (денна форма)

Кількість балів	Критерії оцінювання	Пов'язані ЗК та РН
9-7	<ul style="list-style-type: none"> - Виконані всі завдання з використанням реальних прикладів із сучасної практики. - Продемонстровано здатність до аналізу та оцінки змін у законодавстві. - Надано обґрунтовані пропозиції щодо оптимізації обліку НС. - Правильно використано відповідні нормативно-правові документи. 	<p>ЗК 10. Застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. ЗК 14. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел. ЗК 17. Оцінювати ситуації, діяльність осіб, спираючись на отримані знання. ЗК 20. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп. РН 6. Демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях. РН 13. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.</p>
6-4	<ul style="list-style-type: none"> - Завдання виконано з незначними помилками. - Приклади підібрані частково або містять недоліки. - Висновки сформульовані недостатньо чітко. 	
3-1	<ul style="list-style-type: none"> - Завдання виконано поверхнево, відсутній аналіз практичних ситуацій. - Використані приклади не відповідають сучасним реаліям або є застарілими. - Висновки нечіткі або не обґрунтовані. 	
0	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання.	

Виконання завдань самостійної роботи (заочна форма)

Кількість балів	Критерії оцінювання	Пов'язані ЗК та РН
15-11	<ul style="list-style-type: none"> - Виконані всі завдання з використанням реальних прикладів із сучасної практики. - Продемонстровано здатність до аналізу та оцінки змін у законодавстві. - Надано обґрунтовані пропозиції щодо оптимізації обліку НС. - Правильно використано відповідні нормативно-правові документи. 	ЗК 10. Застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. ЗК 14. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел. ЗК 17. Оцінювати ситуації, діяльність осіб, спираючись на отримані знання. ЗК 20. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп.
10-6	<ul style="list-style-type: none"> - Завдання виконано з незначними помилками. - Приклади підібрані частково або містять недоліки. - Висновки сформульовані недостатньо чітко. 	РН 6. Демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях.
5-1	<ul style="list-style-type: none"> - Завдання виконано поверхнево, відсутній аналіз практичних ситуацій. - Використані приклади не відповідають сучасним реаліям або є застарілими. - Висновки нечіткі або не обґрунтовані. 	РН 13. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
0	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання.	

**Контрольна робота¹
(заочна форма)**

Кількість балів	Критерії оцінювання	Пов'язані ЗК та РН
<i>для одного теоретичного питання² (0-5 балів)</i>		
5	<ul style="list-style-type: none"> - Теоретичне питання виконані правильно, використано діючі законодавчі і нормативні документи, зроблено обґрунтовані висновки. - Робота демонструє вміння оцінювати практичні аспекти обліку НС та пропонувати рішення ситуацій. 	ЗК 14. ЗК 17. РН 06. РН 13.
4	Повна відповідь на теоретичне питання, але недостатньо використано нормативні джерела	
3	Достатня відповідь на теоретичне питання, але використано нормативні джерела, які не актуальні або не відповідають вимогам	
2	Недостатньо повна відповідь на теоретичне питання та використано нормативні джерела, які не актуальні або не відповідають вимогам	
1	Неповна відповідь на теоретичне питання та не використано нормативні джерела	
0	відсутність відповіді на теоретичне питання не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання.	
<i>для практичної ситуації (0-20 балів)</i>		
20	<ul style="list-style-type: none"> - Всі задачі виконані правильно, використано сучасні методики розрахунку та актуальні законодавчі документи, зроблено обґрунтовані висновки. - Робота демонструє вміння оцінювати практичні аспекти оподаткування та пропонувати альтернативні рішення. 	ЗК 10. ЗК 18. ЗК 19. ЗК 20. РН 15. РН 17.
15	Розв'язані всі задачі, але є незначні помилки у розрахунках або аргументації, висновки сформульовані недостатньо глибоко	
10	Розв'язано лише частину задач, є значні помилки у розрахунках чи використанні нормативних актів, висновки нечіткі або суперечливі	
5	Розрахунки практичної ситуації виконані частково правильно, сформовані не повні висновки або взагалі відсутні.	
0	відсутність розрахунку практичної ситуації не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання результатів навчання у здобувача вищої освіти	

¹ захист контрольної роботи не передбачено

² в контрольній роботі передбачено 2 теоретичних питання та практичне завдання